

Behandeling van spataders

In deze folder informeren wij u over de behandeling van spataders in het spatadercentrum van Meander Medisch Centrum.

Wat zijn spataders?

Om deze vraag te beantwoorden, leggen we eerst iets uit over het systeem van bloedvaten in het lichaam. Slagaders zijn bloedvaten waarin het transport van bloed plaatsvindt naar alle delen van het lichaam. Aders zijn bloedvaten waardoor het bloed weer terugstroomt naar het hart.

Spataderproblemen ontstaan voornamelijk aan de benen. Hier moet het bloed van de tenen door de aders terug kunnen stromen naar het hart. Om te voorkomen dat het bloed met de zwaartekracht mee weer naar beneden zakt, zijn er kleppen in deze aders. Boven in het been, in de lies en in de knieholte zitten de belangrijkste kleppen. Op die plaatsen komen oppervlakkige en diepliggende aders samen. In de oppervlakkige hoofdadere die vrij dicht onder de huid aan de binnenzijde van het been loopt, doen zich de meeste spataderproblemen voor. Door verschillende oorzaken kunnen de kleppen in deze ader gaan lekken. Omdat er dan teveel druk op de kleppen komt te staan, gaan deze kapot. Ook kan de kleplekkage veroorzaakt worden doordat het bloedvat wijder wordt en de kleppen niet goed meer sluiten. Het kan ook zijn dat de kleppen zelf zwak zijn aangelegd.

Als de kleppen lekken, wordt de druk onder die kleppen in de ader groter. Hoe groter de druk wordt, des te wijder wordt het bloedvat, waardoor er meer kleppen gaan lekken. Na verloop van tijd worden de gevolgen zichtbaar: uitgezette, dicht onder de huid gelegen, kronkelend verlopende aders. Dat noemen we spataders.

Eigenlijk kan iedereen spataders krijgen, maar er zijn mensen die 'vatbaarder' zijn voor het krijgen van spataders:

- Mensen bij wie het in de familie voorkomt.
- Zwangere vrouwen.
- Mensen die veel en lang moeten staan tijdens hun werk of bezigheden.
- Mensen die in het verleden trombose in een been hebben gehad. Door de trombose kunnen kleppen beschadigd zijn, waardoor ze kunnen gaan lekken.

Klachten

Vaak bestaat er bij spataders slechts een cosmetisch bezwaar. Een zichtbaar bloedvat op het been wordt vaak lelijk gevonden. Veel mensen met spataders hebben ook jeuk of pijn of een onrustig, vermoeid gevoel in het onderbeen. Soms gaat dit gepaard met krampen die vaak 's nachts optreden. Soms ontstaat er huiduitslag of een verkleuring (bruine vlekken). Er kan zich ook een aderontsteking of een spataderbloeding voordoen. In het ergste geval ontstaat er een 'open been'. Dan is er sprake van een huidzweer die maar niet wil genezen.

Onderzoek

Afhankelijk van de bevindingen van de arts kan nader onderzoek gewenst zijn. Doorgaans bestaat dat uit een duplexonderzoek. Dit is een onderzoek met

www.meandermc.nl
mijn.meandermc.nl

Meander Medisch Centrum
Maatweg 3
3813 TZ Amersfoort

Locatie Baarn
Molenweg 2
3743 CM Baarn

Locatie Barneveld
(Medisch Centrum de Burgt)
Nederwoudseweg 17
3772 TD Barneveld

Locatie Bunschoten
(Gezondheidscentrum Scala
Medica)
Chopinstraat 2D
3752 HR Bunschoten-
Spakenburg

Locatie Leusden
(Medisch Centrum de Mulderij)
De Mulderij 2
3831 NV Leusden

Locatie Nijkerk
(De Nije Veste)
Oranjelaan 104
3862 CX Nijkerk

Postadres:
Postbus 1502
3800 BM Amersfoort

Telefoonnummers:
Algemeen: 033 – 850 50 50
Afspraken: 033 – 850 60 70

KvK Gooi en Eemland:
32082917

ultrageluidsgolven, waarbij een indruk wordt verkregen van de structuur van de aders en de stroomrichting van het bloed. Het onderzoek is pijnloos. Onschadelijk (geen stralen) en wordt poliklinisch uitgevoerd.

Spatadercentrum

In Meander Medisch Centrum hebben wij een spatadercentrum. Hier werken dermatologen en vaatchirurgen naast elkaar. Zo kunnen we een zeer compleet behandelingspakket voor spataderprobleem bieden. Er wordt tijdens één bezoek een uitgebreid spataderonderzoek (inclusief duplexonderzoek) gedaan en er wordt direct een behandelplan gemaakt. Een datum voor eventuele behandeling wordt vervolgens met u afgesproken.

Behandelingsmogelijkheden

Afhankelijk van de uitgebreidheid van de aandoening en de bevindingen bij het duplexonderzoek, zijn er verschillende mogelijkheden voor behandeling. Heel belangrijk is of er een duidelijk aantoonbare kleplekkage zit in de hoofdadere. In dat geval geven we de voorkeur aan de behandeling hiervan (de oorzaak): dit kan met een **VNUS-behandeling**. Wanneer er alleen plaatselijke spataders zijn, kunnen de spataders ingespoten worden met vloeistof of schuim (**scleroseren**) of ze worden verwijderd via de **Muller behandeling**. Nog maar zelden is een grotere **operatie** nodig.

Soms zijn er ook uitgebreide afwijkingen aan het diepe adersysteem, In dat geval adviseren wij u een **aangemeten steunkous** te dragen. Vaak bestaat een behandeling ook uit een combinatie van hierboven genoemde technieken. Indien er na de behandeling toch nog een steunkous geadviseerd wordt, zal uw behandelaar een machtiging hiervoor meegeven. U kunt dan uw kous laten aanmeten in een winkel voor medische artikelen.

VNUS-behandeling

Bij kleplekkage in de lies of knieholte en/of in de hoofdadere van het been kan meestal een VNUS-behandeling worden gedaan. Deze ingreep vindt poliklinisch plaats en onder plaatselijke verdoving.

Vorbereiding

Wij vragen u om op de dag van de behandeling geen crèmes, lotions of (bad)oliën voor uw benen te gebruiken. Het is verstandig om een niet al te strakke broek en schoenen te dragen omdat er na de ingreep kousen om het been gaan. Omdat we bij de ingreep vaak ook in de lies moeten zijn, verzoeken wij u om een zo hoog mogelijk opgesneden slip te dragen (liever geen boxershort met pijpjes). Scheren is niet noodzakelijk.

Alleen bij een verhoogde kans op trombose schrijven wij injecties fraxiparine voor vanaf de avond voor behandeling. U krijgt voorafgaand aan de behandeling een recept mee.

Het is verstandig om iemand mee te nemen aangezien we nooit weten hoe iemand op een ingreep reageert.

De behandeling

De te behandelen spatader wordt onder echocontrole aangeprikt en de VNUS-behandelkatheter wordt ingebracht en opgeschoven naar lies/ knieholte. Rondom het gehele te behandelen gedeelte van de spatader wordt vocht gespoten waarin lokale verdoving zit. Daarvoor wordt ongeveer om de 10cm een injectie gegeven. Deze prikken zult u wat voelen.

Vervolgens wordt het uiteinde van de VNUS-katheter door middel van laagfrequente radiogolven verhit, waardoor de vaatwand van de spatader verschrompelt en uiteindelijk verlittekt. De katheter wordt hierbij stapsgewijs teruggetrokken. Zodra de behandeling klaar is, zal een pleister geplakt worden op de plek waar de katheter er in is gegaan en vervolgens worden twee kousen over elkaar aangetrokken. De ingreep duurt ongeveer 45 minuten voor de behandeling van een hoofdader en ongeveer 1 uur voor twee hoofdadere.

Er is een zeer kleine kans dat deze ingreep niet lukt. Dat kan bijvoorbeeld als de spatader is afgesloten of te kronkelig verloopt. In dat geval zoeken we naar alternatieven voor behandeling.

Na de behandeling

Het is verstandig om direct na de ingreep 20-30 minuten goed te gaan lopen. Wij adviseren u om u door uw begeleider naar huis te laten rijden. U kunt uw activiteiten hervatten zodra u voelt dat het kan. De meeste mensen kunnen de volgende dag weer werken. De kousen draagt u over elkaar overdag en 's nachts trekt u de bovenste uit zodat u er nog een aanhoudt. Na 48 uur kunt u beide kousen verwijderen. Een steunkous is daarna in principe niet nodig, tenzij uw arts anders adviseert.

De eerste tijd na de ingreep kan de huid plaatselijk wat gevoelig zijn. Het behandeltraject aan de binnenzijde van het bovenbeen of de knieholte en de achterzijde van het onderbeen is meestal drukgevoelig en verdikt. Resterende spataders kunnen stollen waardoor harde, soms pijnlijk plekken kunnen ontstaan. De pijn is tijdelijk, maar de harde strengen zijn vaak nog maanden te voelen. Dit verdwijnt wel volledig. Ook kan de huid boven de behandelde spatader wat verkleuren. Belangrijk is om zonlicht zo veel mogelijk te vermijden aangezien dit voor een toename van de verkleuring kan zorgen.

Uw behandelend arts zal bepalen of er nog een controle afspraak nodig is na de behandeling.

Mogelijke complicaties

De kans op trombose is zeer gering, maar bij patiënten met een verhoogd risico worden rond de behandeling injecties gegeven met een antistollingsmiddel (fraxiparine). Er kan sprake zijn van een verhoogd risico als u eerder in trombose heeft gehad of wanneer er trombose in de familie voorkomt. Plaatselijke verschijnselen na de behandeling kunnen geen kwaad. Wanneer het hele onder- of bovenbeen dik, rood en pijnlijk wordt, moet u met ons contact opnemen. Soms wordt bij de ingreep een huidzenuw beschadigd waardoor een gevoelloze plek ontstaat. Dat is meestal tijdelijk. Een ader ontsteking kan ook optreden maar geneest weer vanzelf. Geadviseerd wordt om in dat geval de kousen overdag langer te dragen.

Resultaat

Voor beoordeling van het resultaat van de behandeling moet eerst tenminste 2-3 maanden worden afgewacht. Veel spataders verdwijnen met de tijd en de plaatselijke reacties kunnen ook erg lang duren. Spataders kunnen altijd opnieuw ontstaan. Ze kunnen opnieuw uitgroeien, maar ook een andere oorzaak hebben. Opnieuw onderzoek en eventueel behandeling is dan nodig.

Mullerbehandeling

Het doel van deze behandeling is het verwijderen van de spatader. Tijdens de ingreep worden kleine gaatjes (kleine millimeters groot) in de huid gemaakt boven de spatader. Dit gebied wordt eerst plaatselijk verdoofd. Met kleine haakjes haalt de arts de spatader er vervolgens uit.

Vorbereiding

Wij vragen u om op de dag van de behandeling geen crèmes, lotions of (bad)oliën voor uw benen te gebruiken. Het is verstandig om een niet al te strakke broek en schoenen te dragen omdat er na de ingreep kousen om het been gaan. Tot twee dagen voor de behandeling kunt u de benen en liezen ontharen. Het is prettig om voor de ingreep te douchen, omdat dit na de behandeling een week niet mogelijk is.

Wij raden u aan om iemand mee te nemen voor na de behandeling. U mag gewoon autorijden, lopen of fietsen, maar door de ingreep kan dit in eerste instantie wat lastig zijn.

De behandeling

De behandeling duurt ongeveer 45 minuten. De te behandelen spatader wordt in eerste instantie staand met een stift afgetekend. Daarna mag u op de behandeltafel plaatsnemen. Het te behandelen gebied wordt verdoofd door middel van injecties. Dit kan wat gevoelig zijn. Nadat de verdoving is ingewerkt, maakt de arts kleine sneetjes in de huid boven de spatader. Door deze gemaakte openingen wordt met behulp van speciale, kleine haakjes de spatader voorzichtig naar buiten getrokken. Dit trekken kan een raar gevoel geven, het zal echter niet pijnlijk zijn. Ook zal het wat bloeden tijdens de behandeling. Als de spatader is verwijderd zal u been schoongemaakt worden en de sneetjes dichtgeplakt met hechtpleisters (steristrips). Over de strips komen steriele gazen en pleisters en vervolgens krijgt u twee kousen over elkaar aan.

Na de behandeling

Na de ingreep neemt u nog even plaats in de wachtruimte. U laat uw behandelde been wat hoger rusten op een stoel. Na ongeveer 20 tot 30 minuten kijkt de assistente of er geen nabloeding is opgetreden. Het is verstandig om na de ingreep een paar uur rustig aan te doen en uw been wat hoger te leggen. Daarna kunt u uw dagelijkse bezigheden rustig hervatten. Voor een goed resultaat is lopen en rustig bewegen noodzakelijk. Zware inspanningen zoals tillen, hurken, springen en lang staan, dient u te vermijden. Tot ongeveer 2 weken na de behandeling mag u niet intensief sporten. De twee kousen draagt u gedurende 1 week overdag over elkaar. 's Nachts trekt u de bovenste uit zodat u er een aanhoudt.

Na 7 dagen mag u de pleisters verwijderen (de steristrips kunnen blijven zitten): de kousen mogen dan ook uit. Uw been zal wat blauw en gezwollen lijken. Dit is normaal en trekt geleidelijk weg. U mag dan ook weer douchen. Stel uw been tijdens de eerste weken na de behandeling niet bloot aan de zon. Indien het been na de 7 dagen nog gevoelig is, is het prettig de kousen overdag nog wat langer te dragen. Indien uw been na de behandeling wat pijnlijk is kunt u paracetamol gebruiken: maximaal 3 x 2 tabletten van 500 mg per dag.

Mogelijke complicaties

Het is mogelijk dat er een nabloeding zal ontstaan. Het is van belang om dan met een schone opgerolde handdoek gedurende 20 minuten onafgebroken af te drukken. Indien het bloeden niet wil stoppen kunt u contact opnemen met de poli.

Zeer zelden kan een zenuw die naast het bloedvat loopt beschadigd raken wat een verdoofd gevoel kan geven. Dit is vaak tijdelijk, maar kan blijvend zijn.

Resultaat

Voor beoordeling van het resultaat van de behandeling moet eerst tenminste 2-3 maanden worden afgewacht. Veel spataders verdwijnen met de tijd en de plaatselijke reacties kunnen ook erg lang duren. Spataders kunnen altijd opnieuw ontstaan. Ze kunnen opnieuw uitgroeien, maar ook een andere oorzaak hebben. Opnieuw onderzoek en eventueel behandeling is dan nodig.

Scleroseren

Bij het scleroseren wordt een scleroseervloeistof of schuim (foam) ingespoten. Deze vloeistof/schuim veroorzaakt een plaatselijke ontstekingsreactie, waardoor de behandelde aders verkleven en worden uitgeschakeld. Het inspuiten van spataderen doen we niet bij zwangere vrouwen vanwege de mogelijke bijwerkingen van het middel.

Vorbereiding

Wij vragen u om op de dag van de behandeling geen crèmes, lotions of (bad)oliën voor uw benen te gebruiken. Het is verstandig om een niet al te strakke broek en schoenen te dragen omdat er na de ingreep kousen om het been gaan. Vooraf scheren is niet noodzakelijk.

De behandeling

Wij tekenen de te behandelen spataderen zo nodig af terwijl u staat, waarna u liggend plaatsneemt op de behandeltafel. Vervolgens worden de te behandelen spataders aangeprikt met een zeer dun naaldjes, zo nodig onder echobegeleiding bij dieper gelegen aders. Daarna spuiten vloeistof of schuim (een mengsel van scleroseringsvloeistof en lucht) in. De prikplaatsen worden afgeplakt met pleisters en per behandeld been worden 2 kousen aangetrokken.

Vaak kunnen alle spataderen in één bezoek ingespoten worden, soms zijn er meerdere behandelingen noodzakelijk. Dit is afhankelijk van het aantal spataderen en het resultaat van de behandeling.

Na de behandeling

Het scleroseren wordt in het algemeen zeer goed verdragen. Soms kunnen klachten optreden zoals hoofdpijn, rillerigheid of misselijkheid. Paracetamol (maximaal 3 x 2 tabletten van 500 mg per dag) is meestal voldoende om deze klachten te bestrijden. Na de behandeling is het belangrijk om gelijk even te gaan lopen. U kunt na de behandeling vervolgens ook zelf naar huis lopen, fietsen of met de auto rijden. U kunt ook na de behandeling uw dagelijkse werkzaamheden meteen oppakken. Regelmatige lichaamsbeweging, zoals wandelen en fietsen, is belangrijk. Intensief sporten, zwaar tillen, langdurig staan en zitten tijdens de behandelperiode raden wij af. Ook dient u warmte (zoals ligbad, zonnebank en sauna) tijdens deze periode te vermijden. Na de eerste 2 dagen is kort, lauwwarm douchen wel toegestaan.

De onderste kous blijft 48 uur dag en nacht aan, overdag draagt u de tweede kous hierover. Na deze 48 uur mag u de pleister verwijderen en hoeft er geen kous meer 's nachts aan te blijven. Afhankelijk van de grootte van de behandelde spataders dient u de twee kousen overdag in totaal tot maximaal 2 weken te dragen. Uw behandelend arts zal u hierover instrueren. Het beste is de kousen 's ochtends op bed aan te trekken en 's avonds op bed weer uit te trekken.

Vaak ontstaan na het inspuiten na enige tijd (dit kan zelfs wel tot 6 weken na de behandeling) harde en pijnlijke knobbeltjes of strengen. Dit zijn normale verschijnselen die met de tijd verdwijnen. Het kan echter wel lang duren voordat de strengen, knobbeltjes of verkleuring verdwenen zijn. Ook kan er op plaatsen waar een spatader ingespoten is een bruine verkleuring ontstaan. Ook deze verdwijnt in het algemeen spontaan binnen enkele maanden. Pas wel op met zonlicht (zon en zonnebank), dit kan de bruine verkleuring verergeren! Een enkele keer kan op de plaats van de injectie een wondje ontstaan. Ook dit geneest in de meeste gevallen spontaan.

Controle

Uw behandelend arts zal bepalen of er nog een controle afspraak nodig is na de behandeling. Voor het definitieve resultaat van de behandeling moet zeker 2 tot 3 maanden worden afgewacht. Dan zijn de meeste verschijnselen verdwenen en zijn de spataderen veel minder geworden. Daarna kunt u zo nodig bespreken of u resterende spataderen nog wilt laten behandelen.

Mogelijke complicaties

De kans op trombose is zeer gering. Plaatselijke verschijnselen na de behandeling kunnen geen kwaad. Wanneer het hele onder- of bovenbeen dik, rood en pijnlijk wordt, moet u met ons contact opnemen. Hoogst zelden komt er een overgevoeligheidsreactie voor (jeukuitslag of rillerigheid). Bij scleroseren met schuim komt er ook wat lucht in de aders. Dit blijft doorgaans te plaatse en kan bij deze kleine hoeveelheid geen kwaad. Er zijn zeldzame reacties; bestaande uit hoofdpijn en voorbijgaande oogverschijnselen. Het schuim werkt plaatselijk wel sterker dan de gewonde scleroseringsvloeistof en kan een heviger en langer durende reactie op de spataderen (strengen) en de huid (verkleuring) geven. Pigmentatie van de huid kan soms wat blijvend zijn.

Resultaat

Voor beoordeling van het resultaat van de behandeling moet eerst tenminste 2 tot 3 maanden worden afgewacht. Veel spataderen verdwijnen met de tijd en de plaatselijke reacties kunnen ook erg lang duren.

Spataderen kunnen altijd opnieuw ontstaan. Ze kunnen opnieuw uitgroeien, maar ook een andere oorzaak hebben. Opnieuw onderzoek en eventueel behandeling is dan nodig.

Wie kunt u bellen als er iets mis is?

Maakt u zich zorgen of heeft u andere problemen als gevolg van het onderzoek/de behandeling, dan kunt u bellen met uw specialist in het ziekenhuis.

- Tot één week na het onderzoek/de behandeling belt u het ziekenhuis via 033 – 850 50 50.
  - Vraagt u tijdens kantooruren (8.00 - 16.30 uur) naar de polikliniek van het betreffende specialisme.
  - Vraagt u buiten kantooruren (16.30 - 8.00 uur) naar de Spoedeisende Hulp.

Bij problemen meer dan een week na ontslag neemt u eerst contact op met uw huisarts of met de Huisartsenpost, tenzij anders is afgesproken met de specialist.

Vragen

Wanneer u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met het spatadercentrum (afdeling Dermatologie of Chirurgie). Hiervoor belt u naar het algemene telefoonnummer van het Meander Medisch Centrum, tel 033 - 850 50 50.

Ook vindt u op www.meandermc.nl meer informatie over spataderen.